

HET VENNOOTSCHAPSBELANG: DE AFTRAP

ALGEMENE LEDENVERGADERING GUBERNA 2019

Prof. dr. Alain François
Partner Eubelius

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

ROL VENNOOTSCHAPSBELANG

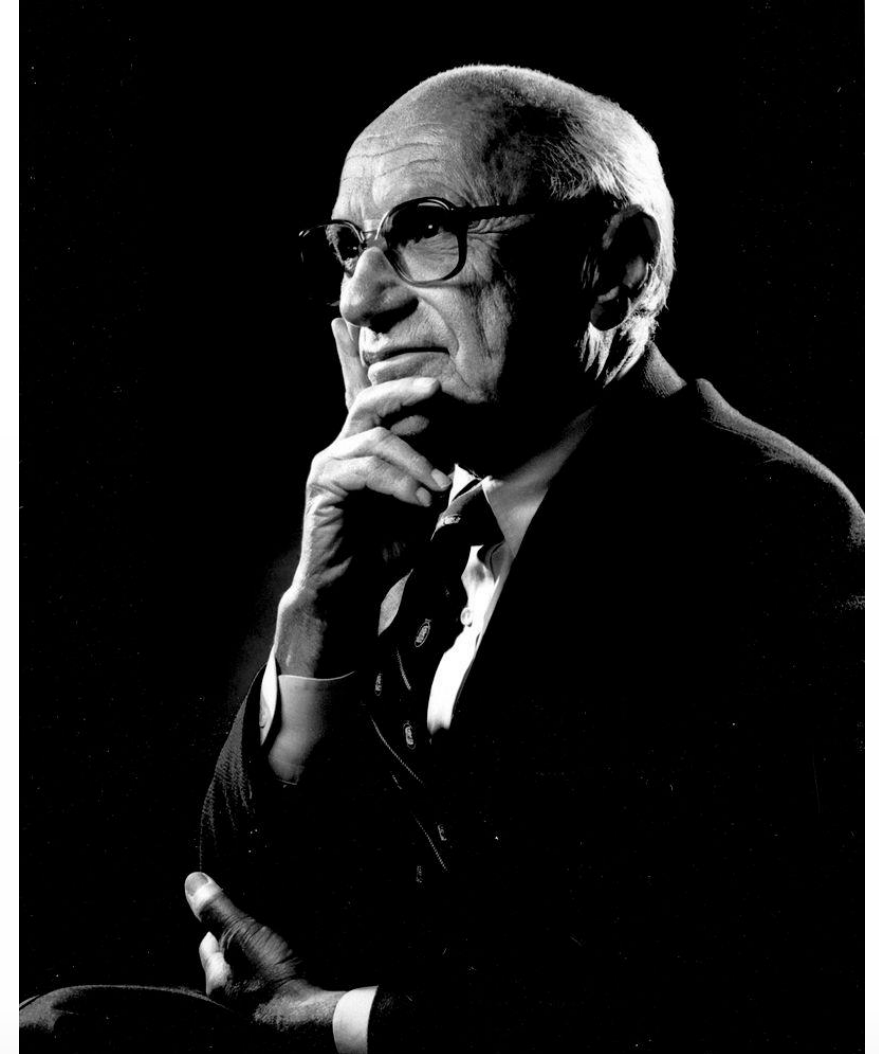
- Alomtegenwoordig in Belgisch vennootschapsrecht (W. Venn én WVV)
 - Toetssteen voor de geldigheid van handelingen of besluiten van vennootschapsorganen
 - Toetssteen voor de aansprakelijkheid van het bestuursorgaan
 - Geldigheidsvereiste voor stemafspraken tussen aandeelhouders
 - Criterium voor rechterlijke interventie in vennootschapszaken
 - Begrenzer voor bepaalde vennootschapsrechtelijke informatierechten
 - ...
- Definitie van het vennootschapsbelang is dus allesbehalve vrijblijvend

DEFINITIE VENNOOTSCHAPSBELANG

- Typische blanco-norm, bewust niet wettelijk gedefinieerd
 - Invulling door rechtsleer en rechtspraak:
 - **Zeer enge invulling:** collectief winstbelang huidige aandeelhouders
 - **“Genuanceerde” enge invulling:** collectief winstbelang huidige en toekomstige aandeelhouders
 - **Ruime invulling:** resultante van de afweging van de belangen van alle bij het vennootschapsgebeuren betrokken actoren, of nog het ondernemingsbelang
 - Hof van Cassatie (28 november 2013): *Het belang van een vennootschap wordt bepaald door het collectief winstbelang van haar huidige en toekomstige aandeelhouders*

WIE HEEFT NOG SYMPATHIE VOOR DE ZEER ENGE INVULLING?

"There is one and only one social responsibility of business – to use its resources and engage in activities designed to increase its profits so long as it stays within the rules of the game, which is to say, engages in open and free competition without deception or fraud."

WIE KIEST CONSEQUENT VOOR DE RUIME INVULLING?

- Kritiek op de ruime invulling:
 - Zij vermindert nut van vennootschapsbelang als toetssteen
 - Divergerende belangen binnen groepen van stakeholders
 - Collectief winstbelang aandeelhouders is duidelijker richtsnoer
 - Vaak enkel *perceptie of interpretatie* van belangen haalbaar
 - Vergroot beoordelingsvrijheid bestuur; vergroot risico op *agency conflicts*
 - Vennootschappen en hun bestuurders (en rechters *a posteriori*) zijn niet degenen die stakeholders *zouden moeten of best kunnen* beschermen (vs. de democratisch verkozen wetgever met gebiedend of verbiedend recht)
- Oplossing: inbedding ruime opvatting in een meer Rijnlands georiënteerd model, d.w.z.
 - Inspraak stakeholders in besluitvorming
 - Vorderingsgerechtigdheid stakeholders
 - Transparantieverplichtingen

ZET HET WVV STAPPEN RICHTING RUIME INVULLING (OF JUIST NIET)?

Artikel 1:1 WVV: *“Een vennootschap wordt opgericht bij een rechtshandeling door één of meer personen, vennoten genaamd, die een inbreng doen. Zij heeft een vermogen en stelt zich de uitoefening van één of meer welbepaalde activiteiten tot voorwerp. **Een van haar doelen is aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen.**”* [i.p.v. *“Zij heeft tot doel aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen”*]

Zie ook artikel 2:8, §2, 11 WVV:

“§ 2. Het uittreksel uit de oprichtingsakte bedoeld in § 1, 2°, bevat: (...)

11° in voorkomend geval, de precieze omschrijving van het doel of de doelen die zij nastreeft bovenop het doel om aan haar vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel uit te keren of te bezorgen;”

ZET HET WVV STAPPEN RICHTING RUIME INVULLING (OF JUIST NIET)?

- Nieuwe tekst roept bijzonder interessante vragen op, onder andere:
 - Collectief winstbelang is een verplicht doel; móét(en) er nog één of meer andere doelen zijn?
 - Wellicht niet: “in voorkomend geval” (art. 2:8, §2, 11° WVV)
 - Impact op definitie “vennootschapsbelang”?
 - Definitie Hof van Cassatie kan stand houden
 - Laat via metafoor van “toekomstige aandeelhouders” al voldoende speelruimte
 - Verruiming aan de orde?
 - Ja, (o.m.) definitie vennootschap biedt geen rechtsgrond meer voor dominantie van het collectief winstbelang
 - Ja, maar enkel als er één of meer andere doelen zijn bepaald in de statuten
 - Of eerder verenging?
 - Indien geen andere doelen worden bepaald in de statuten is (zeer eng?) collectief winstbelang duidelijker dan ooit het enige doel
 - Zullen belanghebbenden van de “andere statutaire doelen” vorderingsgerechtigd zijn/geïnformeerd worden?

HET DENKEN MAG ZICH
NOOIT ONDERWERPEN.

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL